

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre 10 — kr.
Félévre 5 " "
Negyedévre 2 " 50 "
Egy órára 1 " "
Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: **KOHÁNYI GYULA**
Főmunkatárs: **IFJ. MÓRICZ PÁL**
Kiadók: **HOFFMANN és TÁRSA.**

Hirdetési díj:
Egy hasábos petit sorért 5 kr. Nagyobb tájékoztatás a többször
időszakok alkalmával szívesen fogadjuk fel. Bélyegdíjmin
den külön bejegyzésért 30 kr.

Mi debreczeniek s hajduk.

— Az Országos Nemzeti Szövetségről. —

Irta: **Ifj. Móricz Pál.**

Debreczen, július 15.

Mi debreczeniek s hajduk szerencsés vidéken lakunk itten. A szőke vizű Tisza merre folydogál, magyar nóták mellett költögetik ott a kékvetet s pengetik a kaszát pitty-palattyes mezőben...

És mi boldog hitben is vagyunk, hogy mily erős, mily hatalmas, mily sérthetetlen a mi magyarságunk! Mert miénk itt a hegy, mi az aszut terem, miénk az erdő, miben a vad tanyára lel, miénk a mező, hol ménesink legelnek s kalászival ékes a buza föld s a patak is, hogy minekünk kínálja halat, büszkén mondjuk mi ezt...

Pedig, hejh ingó alapra van építve a mi büszkeségünk! Pedig hejh, viharos habok, titokzatos sötét áradat nyaldossa a mi virágos határdombjainkat a nemzeti színű póznákkal...

A nemzetiségek zavarodott tömege ez, kik félvezettetvén hánykolódnak ellenünkben mindenütt, hol édes magyar véreink megoszolva, kisebbségben élnek közöttük.

És mi összetett kézzel, bűnös közzönnyel nézzük ezt, mikor népek szövetkeznek ellenünk s hol nyíltan s hol alattomos fondorsággal ásogatják az aknákat lábaink alatt.

A „DEBRECZEN” TÁRCZÁJA.

Daróczyi hadnagy leányai.

— Hajdu történet, —

A Debreczeni jogositott közleménye —

Irta: **Ifj. Móricz Pál.**

Gyöngye kis pompánk vala még akkoriban minékünk, amikor még Nanason nagyszakállas Daróczyi hadnagy uram is élt. Kőből, téglából alig építkezett valaki. Az elsőbök vályogból, kevés téglával, építék házaikat, alig gondolván ők is a későbbi fiú ággal. Az alacsonyabb rendűeknek pedig elég megfelelő volt a földbe vajt kunyhó is, melyben ember s barom együtt lakott, melynek mohás teteje ágásokra volt lerakva...

Mindjárt a város alján kezdődött a nádas, a réti tenger, mely buvó rejteket kínálgatta, ha váratlan a lila hót ordítva elszárgult a török s gyujtogató tatár vagy Ampyringen mester vértezett német lovasai, kik korántsem voltak jámborabbak a szűzek után leselkedő pogánytól s kikkel bizony sokat kelle tusáznok Booskai vitézinek, a rongyos dolmányu, nehéz, kemény fejű hajduknak...

Csupán néhány hivatalos ház, meg a templom volt erősebb téglával s kőfundamentumokra építve. A templom dombon emelkedett.

Karlócza a szerb, kinek a magyarföld hazátlan, töröktől nyomott hordáknak buja, gazdag lakó földet adott testvéri jogokkal, lehurrogja most a királyi biztost, mert magyar szóval meri közöttük megnyitni gyűlésüket...

Az oláh sajtójában barbárnak, zsarnoknak nevez minket, kik gyáván engedjük gyarapodni ligájukat, mely mótelyez mindenütt, mérget hintetve templomaikban, iskoláikban, társas összejöveteleiknél, takarékpénztáraik által, kiknek igazgatóit a Ferencz József rend lovag keresztjével ékíti a magyar kormány, amely pedig becsületes, hazafias magyar tanítók s tanárok évtizedes munkáit ezüst érdemkeresztekkel, miniszterileg aláírt nyájas levelekkel szokta jutalmazni...

Azán, hogy lent Erdélyben a szász is mellét kivétvén cselekedheti, hogy amidőn a segesvári csataterén f. hó 31-én Petőfi szobrának a leleplezését ünnepljük, ki egyszersmint a világirodalom első költői közül is való volt, hogy a szászvármegye ez ünnepen hivatalosan nem képviselteti magát, sőt zöld erdőbe vonulván Hermann szőke fejű fiai, a csatater közelében, ép ez ünnepi napon, hogy kihívólag mulatnak, danczolnak majd kedves szász-atyánkfiai? ... E miatt is csak mi pirulhatunk közönyös magyarok, kik míg szalonna sütőnkön a pirkadó pöröcsöt szemlélgetjük, nem is

vesszük észre, hogy a gonosz szomszéd már beledugta az égő taplót asztalunkba...

A tótok is szövetségre léptek ellenünk, a pánszláv eszmékért véruket is ontani készek lévén.

Magából Budapestről bottal, füttyel kell kizavarni a toladó, göggyében szemérmetlen német muzsát.

És ha egy-két festett arcú kisasszonyt kiverlünk is kajmós orru sauspiller-czimbóriakkal együtt szinpadainkról, hát olyan nagy diadalnak vehetjük ezt? Hisz bizonyos köröknek ghettojargonos társalgási nyelve, levelezéseik az üzleteikben, szokásaik, mulatozásaik, mikkel hajszolják a frivolt, mind lérges német minták után szakasztottak. És a kender haju német nevelő kisasszonyok még ma is zavartalanul formálhatják vajként a jövő magyar anyák sziveit érzélgős német irányban. Tudományos könyveinkben mindenütt a szavakban, sőt még a mondat füzésben is ott bujkál az idegen, melynek nyomása kötelezővé teszi még magyar református tanító képző intézetekben is a német nyelvet, majdnem teljes mellőzésével a Rákóczy, a Kossuth kultusznak, miből pedig épülni a legtöbb szüksége van minden magyar néptanítónak.

És a miközben mi így nagy büszkén ekéinkkel a kövér magyar földet szántogatjuk, észre sem vesszük, hogy

Tiszta téglával volt annak minden oldala. Körülvéve bástyákkal. A négy sarkon kerek, török hasu bástyatoronyokkal, miknek a s a m á t a volt a népies nevek s mik háborúság idején oltalmára szolgáltak nemesak az Ur szerény hajlékának, hanem a marcsona hajduknak is. A kiknek büszke fejéért arany tallert fizetett bizonyos Szelim pasa, midőn több napi viaskodás után sok száz és ezer janicsárok elhullása után bevette a romba-lőtt szoboszlai templomvárosot, a hol a kapuzsi mohamedán csupán holtakat s haldoklókat talált; mert a fehér arcú, gyöngy tiszta szűzeknek, asszonyoknak szivét szurták keresztül az utolsó roham előtt — az elszánt arcú mátká, férj vagy a tulajdon édes apa...

Es Szelim pasa hajdu fejével megrakott terhes szekereket küldött Istambulba a padisárhoz...

Csillagos tornyai a református hívőknek sok méltatlan támadásoknak voltak kitéve a nagyszakállas Daróczyi hadnagy idejében is, mely vitéz hadnagy hajduival elpusztította az éhes farkasként lappongó ráczok gyilkos fészkeit a Videt, Tedejt s a ráczok többi apróbb községeiket is, melyek mint darázs fészkek a beteg vérü testen, oly veszedelmesek voltak a hajdu községek között...

Meg a busongós, szivet olvasztó kálvinista sőtárokat is gyakorta felváltotta a hivalkodó, hatalmában büszkén zúgó pápista zsolozsma, melynek énekes papjai erőszakkal vagy ravasz uton foglalták a

kálvinisták templomait. A kik hitük gyakorlásában gátoltatván, mint a polgári nemes hajduk is, az ősi fészektől, a fekete fejű temetőktől nehéz szivükkel megvalván, indultak szomorú, vándor utra... Énekelve sziveltépő bus sőtárokat üldözött szegények...

Es a nánási hajdu temploma sem lett e fanatikus papi támadástól megkímélve, melynek pedig csekély egyházi kincsei háromlábú önkannában, két ezüst aranyos serlegekben, a szent communióhoz tartozó egyéb más edényekben és olyan asztalkendőkben állottak, mik arannyal voltak áttörve, igazi török himezett munkák zöld selyem alapon, tiszteletes uram őrizé a templom és a kásamata kulcsaival egyben őket...

A külföldi iskolákban is forgolódott tiszteletes uram, kinek csattos vala a cipője és ki a sok olvasás mián már okulárét is használt. Fizetettvén pénzben 45 forintokkal, buzában 20 köböllel, melynek fele azonban abajdos vala. Fa 10 szekérral járult neki. Kévésség 200 kötés. Boglya széna 20. Elegendő örlés. Temetésért, esketésért 1 forint; aki hajdu pedig a keresztelésért sokallotta a 24 denárt, tyukkal és kenyérral szolgált az...

Nyár volt. Egető dolog idő. A férfi nép kint távol mezősegen, munkában elfoglalva, — suhogott a kasza, dadolván a hajdu a piros pipacs között régi bus hajdu nótákat végezhires vitézeiről...

A szélfogónál pedig szekérhez kötve állottak a nyergelt lovak, mert a hajdúvitéz-

miként akadoz már itt is, ott is ekénk a taraczkban, mit nem is plántáltunk, mi nő magától vadon, mint az a mesterséggel apolt tüzi fény, mit a nemzetiségek ligái oly fennem lobogtatnak az oláh hegyek között, a dunamenti szerb pusztákon.

És e szövetekezések ellen nem vehetnek katonáink, zsoldáraink gátat, kicsiny már ahhoz a szolgabírák, főispánok, de még a miniszter ereje is, mert kell, hogy maga a magyar társadalom lépjen ellenük sorompóba. Finoman a finom fufang ellen, de az összetartás erejével azokkal szemben, kik már vezetésünkre egyesültek.

Az »Országos Nemzeti Szövetség« ép ezt volna hivatva istápolni. Midőn megalakult, első emberek állottak az élére a magyarság, a hol épen a legnagyobb zömben van, még is ép ott húzódozik legjobban tőle, hírét is alig lehet hallani, hogy saját biztonságának emelése végett gyarapítaná, pártolná e hazafias magyar szövetséget? Pedig ez lenne a mi hivatott hazafias ligánk, mint a szerbeknek a »Maticza«, a szászoknak a »Schulverein«, sőt több ezekenél, mert míg azok igazságra, a zavarosban halászásra törekednek, emennek célja hazafias, nemes, fejleszteni a magyarságot, üldözni az internationalismust, hogy aki javunkat élvezzi, legyen szívben és nyelvben is magyar. S támogatni ott a magyar töredéket, hol elszigetelve idegen faj között küzd, fárad, mielőtt reménytelenül meg semmisült, ez is célja e szövetekezetnek.

Ennek a hazafias magyar szövetségnek a programját ismerteti ma lapunk más részében Kátóna Béla a szövetség ügybuzgó főjegyzője, bárha ébrednénk már itt a kövér magyar földön is s védelmére fajunknak, nyelvünknek, szokásainknak, erkölcsünknek, bárha minél többen lépnének be tagokul e

szövetekezetbe Debreczenből és a vidéki hajduk közül is. Mert nemzetünk életébe vágó a cél, mit ez a szövetség kitűzött, mert ahogy a jelenségek bizonyítják, minden téren oly fenyegető a magyarság ellen a baj, az idegenek szövetekezése hogy itt magának a magyarság zömének kell talpra állani, szíveskedve a magyar társadalom, mintegy polgári seregként, mert az unokák még megérhetik, hogy fűzfa hiában hajlong szőke Tisza-partján, nem hallszik majd sem páztor legény búsfurulyája, sem vidám magyar dal virágos női ajkról...

BELFÖLD

Szilágy-Somlyóiak a függetlenségi pártnak. Szilágy-Somlyón, a miniszterelnök választókerületében, — mint nekünk írják — széleskörű mozgalom indult meg a kerület független erelmű polgárai közt. Azt akarják ugyanis, hogy a függetlenségi Kossuth pártot a jelenlegi országos vita folyamán tanúsított kitartó és hazafias magatartásáért feliratlag üdvözlöjék.

Országos Nemzeti Szövetség.

Budapest, július 15.

Ki tagadná, hogy közviszonyaink ziláltak? Társadalmunk beteg, megöli a közönyt. Munkásaink hazafias józanságát megméltelyezi a nemzetközi szocializmus, és nemzeti egységünk ellen tör a nemzetiségi agitatók aknamunkája.

Lehet-e közönyöseknek maradnunk, midőn látjuk, hogy az egykor oly lelkes magyar társadalom szétfoszlik és darabokra szakad, hogy nyomában ellenségeink rögtön reávéssék magokat a haza testére? Lehet-e közönyöseknek maradni nekünk, midőn a magyarnál nagyobb nemzetek sem látják feleslegesnek a társadalom folytonos ébrentartására egyesületeket, ligákat alakítani?

Midőn látjuk azt, hogy a nálunk jóval kisebb Romániában, mily eredményeket volt képes elérni a román ligák, a hatalmas, nagy Németországban a Schulverein Oroszországban a panszláv egyetemes ület, Szerbiában a Maticza, stb.

stb. a melyek mind mind az illető nemzetek társadalmak verhetetlen és le nem nyugózható polgári hadserege?

És a midőn mindezeket szemléljük, lehet-e közönyöseknek maradnunk a magyar ligával, az Országos Nemzeti Szövetséggel szemben, melynek hatalmas és nagy nemzeti feladatokat képező céljait örömmel és lelkesedéssel kell nemcsak üdvözölni, hanem felkarolni és támogatni is minden magyar embernek.

Nagyon találóan mondotta Pécsey Tamás, ez az ideális gondolkodású államférfi, a Nemzeti Szövetség múlt évi közgyűlésén: »A Nemzeti Szövetség nem szorosán vett kultúregyesület, nem is akar azoknak versenytárs lenni. De ha az lenne is, ámbár inkább azoknak munkálkodását van hivatva teljesen eredményessé tenni, akkor is lelkesedéssel kellene e Szövetséget felkarolni és hatalmassá tenni minden magyar embernek, hisz bármilyen versenyéből is nem az egyesületek valamelyike, hanem a haza kerül ki győztesen.«

A Nemzeti Szövetség nem foglalkozik politikával, és kitűzött céljait tisztán társadalmi úton akarja keresztül vinni, és hogy feladatai egyuttal nemzeti feladatok is, bizonyítja az, hogy vezetőségében még politikai életünk kitünőségei és vezérei is pártkülönbség nélkül, helyet foglalnak. Pécsey, Teleky, Jókai, Bartha, Chorin Szapáry Gyula, Apponyi s érvényesítik tudásukat és tapasztalataikat a Szövetség társadalmi, munkásügyi és nemzetiségi osztályaiiban.

A társadalmi osztály a hazafias érzés ébrentartásáról és a fajszereket növeléséről gondoskodik s nem téveszti szem elől az aránytalan gyermekhalandóság fontos kérdését sem. A munkásügyi osztály vezetésénél, az az uralkodó felfogás, hogy a munkásoknak sokban jogos kívánságai kielégítést nyerjenek, ám másrésztől a munkaadók zaklatását és indoktalan megterhelését sem téveszti el szem elől.

A nemzetiségi osztály, míg egyrésztől külföldre szakadt honfitársainkat igyekszik a hazának megtartani és segélyezni, addig másrészt a nemzetiségi igazgatók munkáját ellensúlyozza s az egyenlenség helyett a kölcsönös bizalmat igyekszik felébreszteni és megerősíteni. — A sajtó osztály végül a külföld nagyobb lapjaival tart fenn összeköttetést, hogy hazai viszonyainkról azokat az igazsághoz hiven tájékoztassa.

nek még szántogatás közben is nyergébe volt akasztva a esakány, nyakában a kurta, töcseres csövű, kerek szerkezetű karabium meg oldalán a görbe szablya, mely mint bároszélés és a bárány sarka mellett kemény sas-toll...

Az asszonyok — szép hajdu asszonyok libegő pilláikkal, gyöngye piros arcukkal, ott-hon, a tűzhelynél perzselődtek. Némelyiknek olyan kék volt a szeme, tömör aranyként fénylő a haja, mint a niebelungi dalokban, — de daczosan villogott a másikonak fekete gyémántja, kinek teljes, csucsortott édes szájaeskája, felett érdekes selyem gyöngyepohely barnult; de mint csak gyöngyviragfeher pillangóska szarnyain a tulipánt repülő barna himpóra... Gondosan kutyagatták, kavargatták a párolgó fazekakat. Zehernyáskodva a lusta cselédleányokkal, kiknek közönséges paraszti származása a kövér puffadt arcukból, a topa, nehezkes lépéseikről mindjárt kitént a virágos nádként ekes, piczi piros eszmás, karcu hajdu menyecskek s leányok között... Savanyu tárkány levest készítettek — főzve füstölt disznóhussal, mely étek mezei munkásnak, az aranyékos karam mellett igen kedves s aztán hosszúra vágott laskát, ropogós s fehér laskát aranyos pötytös tőpörtőveivel együtt...

És a tiszteletes uram — kezei ügyében tartván a vékony pálczára szegezett legycsaptatót — nagyban elmerülve, öreg írást olvasgatott, talán Kálmánesehi Sánta Márton

predikátor uram valamelyes vitázó iratát, melyben tüzes taplót rakosgatott ungorokodó jezsuita barátok vadaskodó, mérges nyelve...

Mikor csak nagy lódobogás, fegyvercsörgés támadt... Felemelte a tiszteletes a fejét. Azt hitte szeméi kápráztak az ablakra lehajló szőlő leveleken keresztül...

A ház körül, a kertben, sok-sok idegen öltözetű német lovas vitéz, csillogó pánchezos zsoldosok robogtak a szilaj lovakon... És alig eszméle, alig valta szót a rémült egyházzival, ki az oldalajtón a bokros hátulsó kertbe kirohant, már is nyílt az ajtó... Borotvált arcú, pápista barátok s villogó karddal zsoldos katonák léptek be, kik a templom kulcsát követelték tőle fenthéjazó bangon, hogy nevében édes szívé Mária asszonynak, az egyedül üdvözítő, igaz katolika egyház tulajdonaként vegyék hatalmukba a kalvinista hajduk egyszerű fehér templomát.

A tiszteletes tartóztatta őket. A fenyegetések daczára tiltakozván az erőszakosság ellen, addig akarva tartóztatni a betörőket, míg az emekült egyházi — e bajban — hiraással leend nagyszakállas Daróczy hadnagnak... Végül is a zsoldosok rearohanak, letépték, megkötözték s kintoztak, mig-nem a fe tört vasas ládikóból előkerültek a kulcsok.

Nagy diadallal indultak a barátok a temp-

lomba. Jóillatu tömjént eleget hoztak, aranyos keresztet, buksi fejtü ezüst szenteltvíz locsolót és öreg kapesos könyveket a fráter ministránsok. Himeze t misingeket, az arannyal elegyes selyem takarókat felöltötték már a barátok, kik ha egy misét végig mondhatának a szegény hajduk templomában, a pápista keresztet azonnal be is állhatták az uraslat helyére.

Egyházi uram fűgén futott nagyszakállas Daróczy hadnagyhoz, ki öreg szenátor társával uri portáján hűsöl. A nagyobbik, hűvösebbik házban tanyáztak, panaszkodván az időknél szigorú járása ellenében, méltatlan sarszólásairól pápas németi embereknek, mikor a hit ügy üldöztetik, hogy galyákra hurcolják a jambor lelkipásztorokat is.

— Hadnagy nram, rohant be lélek-szakadva az egyházi, zavart fejvel, zavart nyelvvel eldadogván a veszedelmes meglepetést.

Kardot köölt nagyszakállas Daróczy hadnagy, meg néhány begyűlt öreg vitéz bajtársai. A kurátor s az egyház bensi pediz az asszonyokat verbuváltak össze, akik szénvonókkal, seprővel, mangorló fával rövid percek alatt összegyűltek, rohanván a templomboz, melynek ajtójában a vértés német sem tarthatta vissza őket... Mert félre lökték az öles vitézeket s mint kigyók úgy siklottak be...

És egy bátor asszony a toronyba futott fel, a nagy harangot zúgadni kezdte, melynek

És a Nemzeti Szövetség hatalmas munkák végrehajtására kíván-e talán tagjaitól valami nagyobb pénzátalozatot? Nem. Nem pedig azért, mert egész helyesen abból indul ki, hogy alig számbavehető anyagi áldozattal (rendes tagsági díj 50 kr. egy évre) a társadalom legszélsőbb rétegeit is képes lesz megnyerni nagy nemzeti érdeket képező feladatainak.

Ezt a nagyfontosságú célt az O. N. Sz. különösen a decentralizáció útján, t. i. a vidéki szövetségek szervezésével tartja elérhetőnek. Az alapszabályok szerint ugyanis mindenütt, a hol nagy községben 50 és kis községben 20 tagja van a szövetségnek — vidéki szövetség alakulhat, mely szerves egészet képez a központtal. E vidéki szövetségek értesítései által a központ mindig tájékozottvá lehet az egész ország társadalmi, munkásügyi és nemzetiségi viszonyairól, úgy hogy valamely baj megállítására mindig idejekorán léphet közbe vagy utmutatót nyújthat az illetékes tényezőknek az orvoslás módjaira.

A vidéki szövetségek megalakítása rendkívül megvan könnyítve, mert hi-z minden városban van olyan önzetlen lelkes hazafi, aki vesz magának annyi fáradságot, hogy felír a központhoz (VII. A k á c z f a-u. 32) s bejelenti azokat a férfiakat, akik hajlandók a szervező-bizottságot megalakítani. A központ szívesen küld gyűjtőívet, mely a szervező bizottsági tagok között szétosztván, a megalakuláshoz szükséges tagok rövidesen összegyűjtethetők. Elnökököt saját hatáskörükben választanak s az alakuláson a központ is képviselteti magát.

Ily vidéki szövetségek alakultak eddig Aradon, Szerencsen, Brassóban és külföldön Bécsben. A most folyó lázas szervezkedés következtében öszre már 9—10 vidéki szövetség megalakulása van bejelentve.

Ime ez vázlatosan az Országos Nemzeti Szövetség célja és működési tere, melyet minden hazafi csakis magasztosnak, lélekemelőnek és a hazára nézve üdvösnek tarthat. Évtizedek szomorú tapasztalatai voltak szükségesek ahhoz, hogy ily nagy arányú liga megalakuljon s eredményes működésébe bizalmat helyezünk, mert hazánk legjobbjai álltak élére.

A nemzeti közszellem ujja születését és megerősödését, a fajszeretettel hatalmas megnövekedését s a már türelmetlenné vált társadalmi ellentétek elsimítását és kiegyenlítését remeljük és várjuk mi az Országos Nemzeti Szövetségtől.

Katona Béla.

bőgő hangja felriasztja a csendet, mi ezüst szalu békányálon ringatózik, a messze kéklő pusztaságban . . .

Más asszonyok — nehogy vér szennyezze a fehér templomot — a barátokat lökdösték ki. Belec-impaszkodva a hadonázó zsoldos nyakába, karjaiba, a kik ámulatokban alig is tudának védekezni a fúrge szoknyás ellenség ellen . . .

Majd kívülről a falakon megcsörrent a kard, koppant a kopja . . . Közben puffogott a német puska, kénes füsttel vakított . . .

Nagyszakállas Daróczy hadnagy vágatott elő a vitézeivel. Fejérehajta öreg vitézek széles pallosaikkal és hét sugar fiatal legény, kiknek hosszú selyem haja a pánczélt mint ílatos barna selyem köpeny úgy takarta, s büszkén vilogott kerek kék szemük . . .

Ágaskodott a paripa alattuk. Piczike fehérke, volt a kezük, de a fényeskard mint a halál angyalának szárny suhintása akként suhogott . . .

A Daróczy hadnagy hét leányi voltak ezek, kik közül még a legidősb menyecske is mint pártás fehér leány . . .

Mert a hajdu leány, a hajdu menyecske odaelő megülte a vadparipát is s aczélosabb volt a karja mint ma . . . Gyakran lóháton szállítván az elemózsiát a tiszparti földsánczhoz, mikor Harangodni az ellenségre leselkedtek a férfiak, harang szóval jelezvén a táma-

Közvilágítás.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, július 15.

A város jog és pénzügyi bizottsága a közvilágítás rendezésének fontos kérdésével foglalkozott tegnap délután. A kiküldött bizottság szerződési javaslatot nyújtott be, a légszeszvilágítási szerződésnek az augsburgi légszeszgyárral való meghosszabbítását ajánlván.

Azt hogy a bizottság, melynek fáradságos s buzgó munkáját mi sem akarjuk kicsiny löleg böcsmérélni, a még fejlesztésre szoruló s drága villam világítást nem ajánlja bevezetésre? — Az eléggé érthető s magyarázható.

Nem sok magyarázatra szorul az sem, hogy a bizottság a légszeszvilágításnak a város által való házi kezelését sem ajánlhatja, mert hisz tapasztalhattuk magunk is, hogy rendszerint több a baj, mint a haszon az ilyen ugynevezett házi kezelésekkel, melynek üzleti praktikái nem is mindig méltók egy városhoz . . .

És szívesen elismerjük azt is, hogy a bizottság az augsburgi légszeszgyárral már eddigelő is előnyös megállapodásokra jutott, mint különben adatokkal is képes bizonyítani hanem ez esetben is, mivel egy város érdekeiről van szó, egészen kielégítőnek nem véljük, az ily egyoldalú szerződéskötéseket, mert az a h á t h a mindig felmerül ily esetekben, hogy nyílt pályázatra engedvén a dolgot, h á t h a talán akadna egy más oly légszesztársulat is, mely még az augsburgiaknál is előnyösebb szerződésre kész? . . .

No de egyelőre mindezekről eltekintve térjünk át magának a bizottsági ülésnek a lefolyására.

A vegyes bizottság és a szűkebb küldöttség kimerítő jelentése feküdt tegnap a jog és pénzügyi bizottság előtt, melyben a még fejlesztésre szoruló s drága villamos világítás helyett a gázvilágítás fentartását ajánlják.

A város nem képes kellő üzleti szellemet kifejteni ilyen válatat fentartásánál — mondjon le hát a házi kezelés eszméjéről; e

dást, mely mint zengő jel úgy szállott aztán őrtanyáról őrtanyára . . .

De gyakorta meg lóháton menekültek a hajduságot égető hadak elől is, kiknek fejére azonban ha kellett a templom bástyáiról a nehéz köveket is reádobálták, merészen koppintva a csákánnyal is . . .

— Hajh! rajta jó fiak! kurjantott a nagyszakállas Daróczy villogtatva véres csata kardját s hullott a német, futott a német, midőn a harangszóra a pusztákról is hazaszállingóztak a felhevült hajdu vitézek tajtékos paripáikon. Még itt-ott küzködött egy-egy fáradt német, mert akik menekülni tudtak a barátokkal együtt — magas porfelhőt vervén — már messze száguldottak, üdözlötven messze dühös hajduktól míg nem nád között sás között nyomuk veszett.

Ez számos holtan maradt ott közülök, de nagy szakállas Daróczy hadnagy szép fiatal vitézi közül is több, kik karsuk voltak derékban, de széles a válluk, nyíló sötét kék virág a szemek, barna selyemből a pánczélmögön végig bomlott illatos asszonyi haj . . . Fehér orozájuk imé ezek közül is néhánynak halottivá sárgult, mint a tuba rózsza hervadás-kor, de erősen zengett bent a fehér templomban a régi kalvinista ének:

Te benned biztunk eleitől fogva,
Uram téged tartottunk hajlékunknak . . .

helyett az augsburgi légszesz társulattal köcsön új szerződést. A küldöttségnek sikerült felette kedvező szerződési tervezetet megállapítani, mely szerint úgy a város, mint a magánosok a légszeszt oly árban kapják, mint a székes főváros kivételével sehol az országban s mely szerint 35 év leteltével az egész világítási berendezés ingyen a város tulajdonába megy át. — Így p. o. a közvilágítási légszesz ára azonnal lesz 1.4 krról 0.8 krra s ezenkívül ingyen kap a város 200.000 óra közvilágítást, — melynek értéke 2400 frt. A magánfogyasztás emelkedésével pedig még olcsóbbá lesz a közvilágítás. A magánfogyasztásnál pedig 18 krról azonnal lesz 14 krra s 1900. jul. 1-ig fokozatosan csökken vagyis a jelenleg fennálló szerződés lejártá előtt félévvel már 12 kros légszeszt használhatnak a fogyasztók.

S t h a l Géza főmérnök felolvasta a kiküldött bizottság javaslatát, melyből kitűnik, hogy a közvilágítás szükségszerű javítása a cső és világítási készülék kibővítését vonna maga után. A lámpákat nem a falakon, de a járók mellett, a fűtezőkön díszesebb kiállításban s legfőkébb negyven méter távolságra, a mellék utcákon pedig ötven méter távolságban helyeznék el. A fűtezők az Auer égők alkalmazásával és lámpák szaporításával a villamos világítás felé helyezhető fényes világítást nyerhetünk; lámpákat kapnának azon utcák is, a hol ez ideig még nincsenek s az egész reformot négy év alatt keresztül vihetőnek tartják.

Z á d o r Lajos szólott először. A javaslat — elismeri — gondos tanulmányozás eredménye, a régen vajdó ügyet előre vitte s a bizottság kifejtett buzgósága és tanulmányiért rászolgált az elismerésre. Csatlakozik a jelentésben foglaltakhoz, mert külföldön is szerzett tapasztalatai alapján bizonyíthatja, hogy a villany világítás még sok kívánni valót hágy fenn, drága, valóságos luxus világítás, a mely mellett a légszeszvilágítás nélkülözhetetlen.

A szerződési javaslat is olyan, amelyet a városra, mint erkölcsi testületre, lelkiismeretes gondossággal dolgoztak ki. Óhajja a szerződés érvényre emelését, mert a házi kezelés drágább lenne. E szerződéssel nagy lépést teszünk a közvilágításunk rendezése ügyében, mert ha az létre jön, a jelenleginél jobb közvilágítást is tizenegyszer forinttal olcsóbban kapunk, míg a magánfogyasztás ára istetemesen 1-jebb száll. A szerződésben gondoskodás történt arról is, hogy a fogyasztás emelése esetén, a városra minél több és nagy kedvezmény hármozoljék. Elismeréssel emlékezett meg a szolid alapokon fekvő augsburgi légszeszgyárról, mely eddig tett befektetéseire támaszkodva mások által aligha megadható kedvezményekig ment. Indítványozza a közvilágítás rendezését a légszeszvilágítás fejlesztésével eszközöltesse a város s hogy az e tárgyban a bizottság elé terjesztett javaslatot tegye magáévá s a tanács útján a közgyűlésnek is elfogadásra ajánlja a jog- és pénzügyi bizottság.

L e n g y e l Imre elsőben elvi kérdés eldöntését óhajja. Elfogadjuk-e a légszesz világítást és elejjük-e a villanyt? Lehető házi kezelésre gondolunk, vagy továbbra is vállalkozóval kötünk szerződést. Kijelenti, hogy egyenesen és világosan a légszesz mellett van a villamos világítás fogyatékosága és drágasága lehetlenné teszi a légszesz világítás nélkülözést. Például hozza fel Budapestet. A házi kezelést nem helyesli, az tökéletlenebb lenne s baj esetén nincs kit felelősségre vonni.

K e m é n y Mór: Nincs abban a helyzetben, hogy érdemlegesen hozzájáruljon a szerződési javaslathoz, a melyet csak tegnap kapott kézhez. Ez beható tanulmányt igényel amelyre a bizottságnak 1894 óta volt elég de a jogügyi bizottságnak éppen semmi idejük. Alapos tanulmányozás és számítási szüksége forog fenn, javasolja hogy erre egy hónapi határidő adassék a bizottság tagjainak.

A b r a h á m László: Elismeri, hogy sokáig dolgozott a javaslattételre hivatott bizottság, mert nehéz volt az adatokat beszerezni. De ma, mikor már ez meg van, nem látja

indokoltak, hogy miért kellene elhasználni a tárgyalást. A késelemben veszély forogna fenn, mert az új állomáson és műhelytelepen a világítási szerződés megkötését sürgeti az államvasutak igazgatósága. Ha a szükségszerű intézkedés és szerződés kötés közvilágításunk rendelkezése ügyében rövidesen meg nem történik, két nagy fogyasztó kiesne az amúgy is keves magánfogyasztással bíró vállalat kezéből.

Márk Endre: Érdemileg nem szól a javaslathoz, a halasztás kérdésében nyilatkozik csupán. Előbb tisztában kíván lenni azzal, hogy más világításra gondolhatunk más ajánlatával felkérhetőnk-e? Csak ha minden ilyen eldöntetlen kérdéssel tisztában van, lesz abban a helyzetben, hogy nyugodtan hozzászólhasson. Hozzájárul a Kemény Mor indítványához, mert minden adatot ismerni akar abban, a javaslatban, a melyre a szavazatát leadja.

Stahlgéza: Mi lesz, ha a közgyűlés minden tagja ilyen kívánsággal áll elő. Ez halogatása lenne az egész ügynek. Szakértőkből álló bizottság lelkiismeretes munkájával állunk szemközt a halasztás és póttanulmányozás a vegyes bizottságra egy kis árnyékot veti a bizalmatlanságnak! Soha így fontos kérdést megoldani nem lehet.

Kemény Mór: Bizalmatlanságról itt szó sincs. Ha felülbírálnak helye nincs, miért hozták az egész ügyet a jog- és pénzügyi bizottság elé. A javasolt szerződésnek nagyon sok jogi és pénzügyi oldala van, a melyet tanulmányozni kell. Erre pedig — mindenki beláthatja — meg akkor is keves volna egy fel nap, ha a bizottság tagjainak más dolguk is nem lenne.

Márton Imre: helyesli hogy az egész ügyet minden részletében a bizottság minden tagja megismerje, csupán a módra nézve van kifogása. Az összes iratok egy példányban vannak, ha külön-külön akarjuk megismerni, meg az egy hónap is keves. Olvassak fel itt előttünk. A kérdés distingválásában annak az iratnak a felolvasását rendeli el az elnök, amelyre a tárgyalás során szökegünk van.

Kemény Mór: Ez az ügy annyira fontos, hogy megérdemelte volna, mikép az összes iratok kinyomattassanak

Zádor Lajosnak lesz ugyan a résztvevőkhöz hozzá szóló valójára, de bizalmatlanság helyez az előmunkálatokba. Feleslegesnek tartja az elhalasztást, mikor az összes iratok hűségeken tárják fel a szükséges adatokat. A főúgyész álláspontjára helyezkedik, két olyan telep világítását kár lenne elszalasztani, mert ha ezt a maga telepén a vasut rendezi be, az egész erre is fektetett számítás egészen más lesz.

Márk Endre: Csak az augsburgi légszuszogó van, vagy van más vállalkozó is? Ha igen, meggyőződünk e arról, hogy nem konkurrálhat-e s nem nyújthat előnyösebb feltételeket. Felhozza példának a Cseréi erdő faállományának szállítási ügyét, ahol rohamosan ért el a város 10 ezer forintos kedvezményt. Csak ajánlatokból lehet választani a ezt akarja, mint olyan bizottsági tag, aki előtt tisztán a város és közönségének érdeke lebeg.

LeNGyel Imre közvetítő indítványa után a többség szombat délutánra halasztotta el a javaslat részletes tárgyalását.

TARKA-ÉLET.

A kaszárnya börtönben.

A szomszédos sötét ezellak lakói
Dalolni kezdnek újra már . . .
Szomorú dal! miként ha pusztaságon
Repülne át zengő madár.

Dalukra lelkem mintha ébredne
S megrázogatná szárnyait,
S készülne hozzád kedvesem a hirrel,
Hogy hervadok rabágyon itt.

Gondolatim szelid fehér galambok,
Miket hozzád elgondolok,
De börtönöm homályába dalolva,
Hollókká lesznek mind azok.

S elfordulok a börtön ablakának,
Szemem piczinyke fényt kíván,
S eldalolom felújult szenvedésim.
Tört szomorú melódián.

Kisteleki Ede.

Tiborc és Bánk-bánffy.

— Katona József után. —

Tiborc:
Kegyelmes ur, jó reggelt!

Bánk-bánffy:

No mi az?

Tiborc:

Izé, hát no, hol is kezdjem el hát . . .

Bánk-bánffy:

Adót hozál, vagy nem? Mert ha csupán
Panasz hozott, rossz helyre jöttél . . .

Tiborc:

Adót? Tyűh, a főzfán füttüöljöt!
Hiszen nem kell azt hozni, mert elég
A végrehajtód, hogy a házamba
Jöjjön el az adóharaslásra!

Bánk-bánffy:

Mily vakmerő beszéd ez itt! . . .

Tiborc:

Ez is?

Hát még ha hallanád, mint kér otthon
Ót kis pulyám egetverő szóval
Egy kis kenyér falatkát. És nincsen
Az még a vakmerő beszéd egyszer!
A földet marják éh kinyukban ok,
S e két dolgos kéz nem nyújthat semmit
Semmit, még egy kenyér falatkát sem,

Bánk-bánffy:

(Az ablakon busan néz ki.)

Haj, haj, obstrukció . . .

Tiborc:

Obstrukció?

Sohsem hallám én még e szót, soha!
Bizton valami bajt jelent, hogy még
Íly nagy ur is megnyögi. Ahán!
Pedzem már, hogy mi legyen az. Ugye
Neked sincs mit enned s a munkátdól
Elzárnak ép úgy mint engem? . . . Oh mert
Nekem a munka is tilos. Csupán
Adót fizetni nem tilos soha.
Hisz oly könnyen segíthetnél rajtunk . . .
Kenyer kell csak . . .

Bánk-bánffy:

(Sóhaj. Elmerengve.)

Haj, a cukorprémi . . .

Tiborc:

Cukor? Még csak álomban sem jutott
Eszembe ily merész nagy vágy. Cukor!
Oh bár kenyér vón csak pulyáimnak!
Sohsem kívántam meg a más javát,
Irgykedés nélkül bántam meg
Az uraság gazdagságát, zsirjt.
Ugy véltem, hogy ki-ki éljen saját
Módján. De biz, mikor kenyér sem jut,
Isten bocsá . . .

Bánk-bánffy:

Hja, haj! sajtó, sajtó! . . .

Tiborc:

A sajtó? No már az igaz czudar,
Hogy mit tesz a szegény magyar néppel.
Hát téged is sajtó? No lám! Hanem
Bennünket még inkább. Oh ha látnád . . .
Végző petákom is kisajtolja.
És ha pénz nincs, ingem sem kiméli,
Az a czudar a d ó-s a j t ó bizony!

Bánk-bánffy:

[Folriadva.]

Dehát miről locsogsz itten öreg
Már egy félórán át szünetlenül?

Tiborc:

(Felfortyanva, dühösen.)

Hájnye azt a lógóját, azt a teremfáját! . . .
Jambus ide, jambus oda, a teremfáját!

Én itt nyögök egy órája, szép jambusos szókban,
És azalatt az ur gondja' tudja isten, hol van! . . .

Bánk-bánffy:
(Csenget egy szolgának.)
(Félre.)

Dobd ki e lázadó magyart gyorsan.
Még mily badar kívánságot táplál
A nép: hogy én segítsek a baján!
Én, ki magam szintugy seg tségnek
Hiján vagyok nyakig benn a baján . . .

Pater András.

Táviratok.

Országgyűlés.

— Saját tudósítónk távirata. —

Budapest, július 15.

Az országházban, a mai ülésen Wittmann, Gullner és Meszlényi Lajos beszéltek, ki különösen nagy hatást ért el humorával.

Rakowszky István a téglagyári sztrájk ügyében interpellált sürgősen.

Fortuna sejtelméi.

Szalaj, a »Magyar Estilap« szerkesztője fortuna sejtelméi czimen sértő és gyanúsító cikket adott közre; — melyért Csávolszky képviselő és Langermann Frankfurthból, provokáltatták a szerkesztőt.

Földrengés.

A Karst-vidéken ma reggel földrengést észleltek, miből szakemberek azt következtetik, hogy a Vesuv legközelebb ki fog törni.

Nagy követek a szultánál.

A szultán holnap több nagy követet külön kihallgatáson fogad, állítólag a Görögország ügyébeni elhatározását közlendő a követekkel.

Állítják azt is hogy a szultán beleegyezett miszerint a hadikárpótlást hat millióra leszállítsák.

Ujdonságok.

* **Országos Nemzeti Szövetség.** A németnek, a szerbnek, az olahnak mindegyik megvan a maguk ligájuk, melyek útján inkább társadalmi uton akarják érvényesíteni nemzeti aspirációikat. És hogy mily hatással képesek működni, annak erejét a Schulerrein és a román liga útján érezzük meg itt Magyarországon is. A magyarságnak is kell tehát így szövetkeznie, annyival is inkább, mert a szövetkezet meg is alakult »Országos Nemzeti Szövetség« czimmal, esak hogy a pártolásától hiányoznak meg a kellő lelkes hazafiak. Ezen szövetséget, ezen szövetség nemes, hazafias céljait ismerteti lapunk egy külön cikkében **Katona Béla**, szövetség ügyvezető főjegyzője, egy a cikk megolvasását, mint a derek szövetség minden téreni pártfogását ajánljuk olvasóink figyelmébe.

* **Másodszor összehívott presbyteri ülés.** Az elnapolt presbyteri ülés f. hó 16-án azaz holnap délután 4 órakor lesz megtartva az ev. ref. egyház tanácsstermében, melynek tárgyai a mult vasárnapi ülés tárgysorozatában foglalt ügyek, ezek között az énekvezéri állás betöltése iránti intézkedés. Bizottsági helyek betöltése. Továbbá a felsőbb leányiskolai 1897/8 évi költségeloirányzat s egy tanári állás betöltésének ügye. Ez a gyűlés, mint másodszor összehívott, az egyh. törvény 30. paragrafusában értelmében, bárhany tag jelenik meg, határozatképes lesz.

* **A szíami király és a református püspök.** Mint Miskolczról írják: Kun Bertalan ev. ref. püspök czimere. Csulalolon gkor szíami király egy 30 kötetből álló könyvet küldött. A könyv szanszkrit nyelv-

ven van ír
Tartalma
A Fehér E
Ber alan p
tarában he
talán kerül
je a szans
mai napig
atyafiak a
va is jutot
vart mege
ennek meg
rátatát ad

* A
ben. A mű
masirozoba
szokasos e
zónak
ahol f. hó
31-ig tart
még pedig
zötti szép
M a k ó
kedtek els

* A
M e d v
kezd meg
nagyobb t

* Ho
apró fűtű
a szőre, m
frizurái .
rén, a har
gubácska
tak, kiálto
ki érte. A
ahol azt k
dája, ha c
nem érte
hirszük v
kiderülne;
felakaszt
bájt oly
A rendő
gyanuja .

* P
Debreczen
utan rend
közsegekr
nyésző g
lem ez na
a virágzó
alati rag
gekben s
Szová, B
mat is,
H. Pályi,
son, Nyir
rosodása
nak s ke
lehet feje
hogy neu
találni s
mint a
aki keres
igen bán
arra is j
többé. H
gyon győ
és millió
mánynak
k i v ü
hatályos
tézkedés
ha a sze
is eldől
adót, mi
a kormá

ven van írva, a nyomása csinos és tiszta, Tartalma Confuczius tanának magyarázata. A Fehér Elefántok urának az ajándékát Kun Beralan püspök a sárospataki főiskola könyvtárában helyezi el, mely öreg kollégiumban talán kerülend majd olyan tudakos fő kiértője a szanskrit nyelvnek is? Egyen azonban még mai napig is törik a miskolci református atyafiak a fejüket, hogy voltaképpen minél fogva is jutott az ő szeretett püspökjök e nem várt megemlékezéshez? De amint mondják ennek még Kun püspök sem képes magyarázatát adni.

* **A Pálffy huszárezred Csanádmegyében.** A mi snajdig Pálffy-huszárjaink immár masirozóban vannak a városból, csupán a szokásos ezred gyakorlataikra. Jó messze húzódoak el Csánád-megyében ahol f. hó 21-ikétől 10 napon át, tehát július 31-ig tart a 15-ik huszárezred gyakorlatokat, még pedig a Makó és Nagylak közötti szép pusztaságon. A huszárság zöme Makón lesz elhelyezve, hol már intézkedtek elszállásolásukról.

* **A főispáni titkár szabadságon.** Dr. Medve Zoltán főispáni titkár f. hó 17-én kezdi meg a szabadságát, melyet a külföldön, nagyobb tanulmány köruton fog eltölteni.

* **Hová lett a guba gazdája?** Fekete apró fürtű gubácska, melynek úgy kunkorodik a szőre, mint a kisütött haju boltossegédek frizurái. . . Kint találtak a gubácskát a Cserén, a harmatos fűben, teljesen ép, takaros gubácska volt, a gazdáját mégis hiában hívták, kiáltották semmelyik bokorból sem bujt ki érte. A gubát beszállították a rendőrséghez ahol azt kellő igazolás mellett átveheti a gazdája, ha csak a guba gazdáját az erdőben nem érte valami szerencsétlenség? Mert nyári hirsűk világban nem utolsó volna az, ha kiderülne; hogy a guba gazdája az erdőben felakasztotta magát s azért hagyta ott a gubáját olyan árván a harmatos fűben? . . . A rendőrségnek legalább van ily irányban gyanuja . . .

* **Pusztít a sertésvész,** — mondhatni, Debreczennek az egész környékén. Nap-nap után rendelik el a zárlatot, egész pusztákra, községekre, megakasztván így is az állattenyésztő gazdák boldogulását. Nehéz veszedelem ez nagy károknak az okozója s megöleje a virágzó sertéskereskedésnek. — A fellepett állati ragály miatt eddig a következő községekben s városokban rendelték el a zárlatot: Szóvat, B. Ujváros, — itt száj és körömfájás miatt is, — N. Leta, Hadház, Tégás, Konyar, H. Pályi, Karczag, Vámos-Peres, Dorog, Sámson, Nyiregyháza községekben. Hogy mily károsodása van ezekből a zárlatokból a gazdáknak s kereskedőknek azt számokkal ki sem lehet fejezni, de a legnagyobb baj még is az, hogy nem bírnak ellene kellő orvosszert feltalálni s még ma is úgy vannak vele — mint a régiek a himlővel, — aki keresztül esett rajta, hát jó, azt nem is igen bántotta többé, aki pedig elpusztult benne, arra is jó volt az, mert azt sem bántotta többé. Hanem úgy hisszük, hogy ez mégis nagyon gyöngye vigasztalás, a mikor milliókról és milliókról van szó. S ez esetben a kormányának a zárlatok bölcs elrendelésén kivül, — még valamit más hatályosabb, értelmesebb gyógyszerrel és intézkedéssel is közbe kellene lépni, mert hisz ha a szegény embernek az utolsó malaczkája is eldöglik, akkor majd miből fogja fizetni az adót, minek emelésére pedig oly készsegesek a kormányparti urak?

* **Műkedvelői előadás.** Még három nap, meg egy éjszaka s felgördül a függöny a »Margit-fürdő« disztermében emelt színpadon és a jótékony műkedvelők előadják sok igyekezettel s hévvel a Szigligeti Ede »Czigányát« . . . Hiszük, hogy sok: fognak tapsolni s éljenezni a pirulós arcu műkedvelőkisasszonyoknak s lázasan izgatótt műkedvelő uraknak, kiknek csak eleinte lesz feszélyező a népszínműi gimbes, gombos paraszt gunya. De hiszük, hogy tekintettel a jótékony célra is, a jövedelmet a helybeli szegény és gyermek menház javára adják, a közönség is szép, nagy számmal gyülekezik f. hó 18-án este a Margit-fürdőbe. Az előadásra jegyek előre válthatók Martinyi Lajos és Ivanovits urak fodorász üzleteiben. Kezdeté 8 órakor.

* **A Czinczácsi unokája.** A kik még a régi jó időköt éltek, élénken emlékezhetnek vissza az öreg Czinczácsi bácsira, a híres böszörményi zsidó kortesre, ki mindig magyar ruhában járt, a legtelkesebb s legfanatikusabb híve volt a Kossuth-pártnak s minden városi, vármegyei s országos képviselői választásoknál tevékeny, nevezetes szerepet játszott. Az öreg mokány Czinczácsi töl ismerték a régi időben a képviselők az országközi folyosóról s karzatról is, olyan volt, mint a vihar madár, mikor megjelent, akkor rendszerint volt a »tisztelt házban« valami viharos ellenzéki kitörés, ha más részről nem, legalább a Csánád y Sándor bátyánk részéről. És Czinczácsi bátyánk oly híres, népszerű ember volt akkor, hogy a karakán böszörményi kalvinisták az öregot, zsidó voltától eltekintvén, megválasztották egyházi — presbyterüknek is. Régen volt ez. — Azóta Czinczácsi bácsi is az igazak álmát szendergi hanem mokány fajtája az öregnek még sem halt ki, él az unokájában, a kis Nagy Károlyban, aki Czinczácsi boldogult vejének, néhai Nagy Samu vármegyei iktatónak az árva . . . Az értelmes, okos arcu fiucska most harmadik osztályos realista szegényke, ki hogy a vakációt is ne lopja tétlenül, mert bizony földi örökséget nem igen hagyott reá a vén kurucz zsidó nagyapja, ami segítségünket igénybe véve, lapunk utján keres oly jó indulatú ügyvéd urat vagy más irodát, honnét másolni való írást kaphatna, mivel az írása meglehetősen szép a fiúnak.

* **Majd kitelik ez a két esztendő.** A mióta önkéntesainkra Tiszta Kalmán és a mameluk párt jóvoitából, az osztrák kedvének bajhúzása okáért, reá húzták a paragrafus: »amely önkéntesek a tisztvi vizsgálatokon minden tekintetben nem felelnek meg, második évi szolgálatra is kötelezhetők«, azóta nem valamely gyöngyölet az önkéntes élet. Komolyan iparkodni, tanulni kell a haza sárga-perklis fiatal védőinek, másként bizony nehézen nyomja vállait az urfiaknak a második esztendő. Azért nem tréfa dolog manapság az önkéntesi vizsga melyet a 39. cs. és kir. gyalogezred önkéntesei a 37. cs. és kir. ezredbeli önkéntesek bajtársaikkal együtt Aradon fognak átizzadni a nagy gyakorlatok után. Kívánjuk, hogy nagy sikerrel is.

* **Verhovay Gyula nyilatkozik.** A magyar politikai és zsurnalisztikai életnek egy időben bizonytalannal a legérdekesebb alakja Verhovay Gyula volt, ki szóval s pennával varázs vitézként harcolván, nem csoda ha »kiss Kossuth« névvel is tiszteltetett. De aztán Verhovay zajos és változatos életszereplése után letűnt a nyilvánosság színpadáról, felcsapott földesurak s gazdalkodó

lett Battonyán. És a bús kuruczok szomorúan csóválták a fejüket s keserűen rángaták bajszait, mondván:

— Hat már ez is? Biz, pusztulunk s veszünk!

Pedig Verhovay meg a magányban, még a kis körben is, hol remete napjait éli, ott is megmaradt a régi büszke vakmerő kurucz, amint ezt a következő az Arad és Vidékében közzétett harcias nyilatkozata is bizonyítja, melyet mi is itt közlünk, mely miatt azonban a felelősséget mi is teljesen visszahárítjuk a battonyai nyakas kuruczra.

Nyilatkozat.

Battonya község képviselő-testülete, indítványom folytán megtagadta oly ártézi kút átvételét, mely a szerződés egyetlen pontjának sem felelt meg.

A sap korszakában e szokatlan elbánás oly dühbe hozta a vállalkozót, hogy a közgyűlésből kijövet, feleséggel kapcsolatban illetlen szavakkal támadt rám.

Nyomban pofonvertem. Napok múlva értesültem a pusztán, hogy sápra leső orvadászok név és felelősség nélkül átvezették, mint banditák, tiótkban, mint bravók, azzal rágalmazták, hogy a vállalkozó visszatért.

Dr. Dománovszky Zoltán és dr. Mogyoróssy Elek urakat biztam meg, hogy a szemtanú kihallgatásával a tényállást állapítsák meg.

Megállapították, hogy adtam, de nem kaptam.

Az ő eljárásuk következményeképp, mint hogy férfiakra nem tudok találni, csupán kofákra, nincs más hátra, mint itt jelenteni ki, hogy a ki másképp híreszteli az általani vett elégtételt, a mint azt leirtam fentebb s a mint azt megbízottaim konstataáltak: az ragalmazó gázember.

Battonya, 1897. július 12-én

Verhovay Gyula.

* **Szavazati bekezdési határidő.** Az egyházkerületi főjegyzői allásra beadott szavazatoknak bekezdési határideje a mai napon letelt.

* **Megőrült.** Soltész Jánosné nap-szamos asszonyt, mivel az őrüles kitört rajta, s lakásán dühöngött is, a rendőrség megfigyelés végett beszállította a közkórházba.

* **Debreczen állategészségügye.** Szatmáry János hatósági állatorvos tegnap terjesztette be a tanácshoz az 1897-ik évi második évnegyedi jelentését az állategészségügyről. A jelentés szerint a házi állatok egészségi állapota kedvezőnek nem mondható, mivel a sertés állomány között a sertésvész ragályos állati betegség másodikban felépett, úgy hogy városunk és annak területe a járvány miatt f. évi április 25-en ismét zár alá helyeztetett, mi által a városunkban nagyobb mérvben épen ez üzletággal foglalkozó sertéskereskedőket érzékenyen sújtja, de még ez által városunknak is tetemes kárt okozott, tekintve még a szarvasmarha kereskedésnek beállott pangását is, a város kereskedelme e téren nagyon szűnelt. A sertésvész 24 különböző pusztán és majorban lépett fel; 3431 drb sertésállomány közül megbetegedett 1237 drb, elhullott 259, leöltetett 15, meggyógyult 553 drb. Veszélyességben elhullott és kórtatott 2 ló, 2 sertés és 2 kutya; rühkórban megbetegedett 16 ló, 43 juh, tenyészbénaságban 4 drb ménló és 7 kancza betegedett meg, nem ragályos betegségben 21 ló, 7 szarvasmarha, 11 drb sertés. A vágóhidon levágtak 287 ökröt, 1075 tehenet, 12 bikát, 60 bívajt, 3668 borjut, 11 drb öreg juhot, 3768 bárányt és 2499 drb sertést. Harminczhárom sertés husát, mivel az borsókás volt, a közfogyasztástól elvontak.

* **A csapókereti kalandor.** Dihelel János 22 éves kalandort, ki Debreczenben Miskolcra a Dénes hódmezővásárhelyi birtokos neve alatt csavarta el egy csapókereti szép leánynak a fejét s lopta meg a leány szüleit, most elfogta a csendőrség Székudvaron. Ott is befurakodott egy vagyoni mo'nár

házas a csinos fiatal embernek sikerült megnyerni a molnár leányt a tetszését is. De valami hazugságon itt mégis rajta csípték, hogy a molnár kiverte a házából, mely futása után egy sike néma ködöstől 3 frt 60 kr összekoldult pénzt ellopta, a csendőrség azonban néhány percze reá elcsípte a jeles kalandort, kinek elfogatásáról a debreczeni rendőrség is értesítve lett. A híres házassági szédelőnek a bűnlajstromát most szedegetik össze az ország minden részéből.

*** A feltámadt obsit.** Ha ezt a szót hallja, vagy olvassa az ember, mindig valami vén őrmester jut az eszébe, akinek fehér a haja, fehér a bajusza, arca ráncos és aki bár nagyon hajlott kora, mégis peczkésen jár és ugyancsak katonásan osztogatja parancsait. Az ilyen vén őrmesterek kaphattak csak obsitot, akik mint tejfelszáju gyerekek kezdték meg a katonai szolgálatot és harmincz-negyven esztendeig egyhuzamban katonáskodtak. Ha letelt ez a nagy idő obsitot kapott a vén katoná, melylyel mindenek nek bizonyíthatta, hogy ő ennyi és ennyi esztendőig élve, vitézü és becsületesen szolgált. Jó ideje annak, hogy vézet ért az évtizedekig tartó katonai szolgálat; most már ő-sze-vis-za tizenkét esztendeig tartozik a közös hadsereghez a legény; de azért az obsitot tovább is osztogatták azoknak, akik ezt a tizenkét évet leszolgálták. A mult évben történt, hogy a honvédelmi miniszter halált mondott az obsitra. Azt mondta, hogy mióta a népfelkelés is rendezve és szervezve van, azóta nem lehet a tizenkét év után obsitot osztogatni, mert ez idő után népfelkelő lesz a katonából, szolgál még tovább is, nincs jussa az obsithoz. És vége lön az obsitnak. Most azonban ismét feltámadott. A honvédelmi miniszter ugyanis elhatározta, hogy obsit vagy mint hivatalosan nevezik «végelbocsátó levél» jusson annak, aki népfelkelő kötelezettségének is eleget tett vagy pedig mar mint népfelkelő lesz rokkantja. Az obsit tehát ismét feltámadott és bizonyára örülni fognak neki azok, akik megkapják, mert az obsit azt jelenti, hogy az ember hosszú éve kig tartó t lekööttségéből s z a b a d u l t meg.

IRODALOM.

Uj könyvek.

— Jövők Kornai Istvántól. —

II.

A második könyvvel már rövidebben végezhetünk. Amit Krüszelyi Erzsikében megdicsértünk, itt mind hiányzik hanem van helyette alpthosz, versbe szedett napi politika minden ívlet és verselési technika nélkül, némely helyen dörgedelmes káromkodás és mennél kevesebb őszinteség.

Nem akarunk e sorokkal pereratot kiáltani a politikai költészetre, elismerjük, hogy szüksége van a nemzetnek azokra, amelyek komoly politikai gondolatoknak közszinné tételén fáradoznak, amelyeknek szerzőit megilleti a lelkesedés vagy a felháborodás a nemzetnek dicsőségén avagy a lealázására ezéző szándékon — de nem ismerjük el azt, hogy szabad lenne ezeket az eszméket kompromitálni, K o r n a i István pedig ezt teszi.

A könyv címe a J ö v ő. Ezt a minden tekintetben sejtelmes szót szerző a kötet első versében próbálja megmagyarázni, de mint annyi másnak, neki sem sikerül. Deklamál hatalmas tudóval Magyarország dicsőségéről, amelyet csak véráldozattal lehet kivívni: mit akar ezzel mondani, azt nem tudtuk kihámozni a versből: talán a foradalmat, talán háborút Ausztriával, talán mást — nem bizonyos. Hanem ez legalább címében viseli a jövőt, a kötet maga azonban sajtáságos módon csak a mult krónikája, sőt még palástolni sem igyekszik ezt a szerző, mert hiszen évszám szerint vannak garmadaba hányva a versei, szerelmek és hazafiasak vegyest, 1889-től 1897-ig. Az első évben katoná volt s annyira megharagudott a kettő-jű sasra — ez az egyetlen érdeme — hogy koltó lett belőle, — ami viszont már felesleges volt, annyival inkább

mert akkor mikor megírta, — e i n z e l n veszedelme nélkül ugy sem adhatta ki a dörgedelmeit, ma pedig csak mosolyt keltenek.

Katoná volt még 90-ben is, akkor azonban már újabb baj is érte, szerelmes lett s most 8 év multán ennek a históriáját is beadja a jövő lefestésének, sőt ugy látszik, hogy azért e verséért, melyben kijelenti, hogy bár most katonának vitte örökre vész az osztrák verbe fulva, — csakugyan megkapta az «einzelnt» mert 1891-ben az első verse a b ő r t ő n b e n született s ekként veri a mellét s izgat a fená l ő rend ellen:

Nem születtem én katonának,
Mert szabad lenni akarok!
Két szentség van: haza szabadság, —
Törtetek élek-halok!
Miattatok van békő rajtam!
S dobják reám bár százszor is,
Gyűlölni foglak osztrák szellem,
S szabad leszek még akkor is!

Mindenesetre elismerést érdemel a derék baka, hogy annyira szereti a szabadságot, de hát ez kevés ahhoz hogy hét éven keresztül költőnek higgye magát az ember emiatt, mert hogy nem az, ugy ezek a sorok, mint szerelmes versei mutatják. Ő azonban mégis hiszi s hét esztendő történetét próbálja végig zengeni s az idők folyamán olyan dühös-Ugron parti fejlődik belőle, hogy a K é t s z é k e l y c z. versében kijelenti, hogy Ugron Gábor egyrészt Mózes, másrészt Hunyadyja, Bartha Miklós pedig Aronja illetve Kapisztránja e szegény hazának.

A szerelemben már kevésbé állandó, mint az osztrák gyűlöletben és Ugron-pártiságban, amelyek közül, hogy melyik a nagyobb baj, igazán nem tudom, mert mind a kettő versírásra készíti. Elég az hozzá, hogy 96 végén kijelenti, hogy bár aki hü a kedveséhez mind bolond s az a bölcs ma, aki mindig más viragszához repül, mégis szívesen tartja magát a legbolondabbnak a világon, mert

A szerelmi rabság nékem
Boldogságom, üdvösségem:
Itt lettem Tündérországot, —
Szabadulni nem kívánok, —

a folyó év elején már «kéj ölebe temetkezik, mert lángban akar elorsvadni, hogy itt borszolja meg ő-t (mivel persze «ő» aligha törődik) s kijelenti a következő m o r á l i s vallomást:

Mást szeretek minden héten,
Más leány kell mindig nékem,
Egyszer szőke, máskor barna,
Egyszer hü és máskor csalfa.

Ez az élet a gyöngy élet!
Gyöngy élet a legényélet
Szallok virágról-virágra,
Nem gondolok házasságra.

Sőt még ezután is mást gondol s így aposztrofálja utolsó előtti tehát alig pár hónappal ezelőtt kelt versében a h ü t l e n kedvest:

Bár messze vagy, mégis látlak szüntelen,
Bár nem szeretsz, sohasem leszek hűtelen

(Hát fentebb?!)

Oh, többet ér az örök vágy utánad,
Mint szerelme valamennyi leánynak

Hogy pedig azóta mivé fejlődtek nézete, ebben a tekintetben arra azt hiszem a t. olvasók közül senki sem kíváncsi s így felesleges lesz ennek a mult jövőről szóló kötetnek a folytatását kiadni, sőt ezt is kár volt.

Hanem annyi bizonyos, hogy a szerelem-

ben tanusított magaviselete nem sok biztatást nyújt az Ugron-pártnak arra, hogy valaha csatákat nyerjen Kornaival az osztrák elleni csatában. Hajlado vagyok hinni, hogy az az egyévi katonabörtön teremtette az egész hazafiaskodást.

Többet mondanunk a kötetéről csakugyan felesleges volna.

Fejő.

Munkácsi album. A magyar közönségre érdekes meglep-tés vár. Legnagyobb művésznünk, M a n k á c s y Mihály, a ki annyi dicsőséget szerzett a magyar névnek, az U j I d ő k képes hetilap rendelkezésére bocsátotta egész gyűjteményét k i a d a t l a n k é p e i n e k é s r a j z a i n a k, a melyeket sem a magyar, sem a külföldi közönségnek még sohasem volt alkalma látni. Ezekből a nagybecsű és szerfelett érdekes rajzok és képek közül az U j I d ő k szerkesztősége kettős füzetet, díszes albumot állít össze, a melyet még a most folyó felévben ingyen megküld minden egyes előfizetőjének. Ez a pompás album-füzet a hatalmas festőlángésznek erejét és tehetőségét a legérdekesebb oldalról világítja meg. Az U j I d ő k e z z e l a g a z d a g f ü z e t t e l c l y a n m e g l e p e t e t s z e r e z a m a g y a r k ö z ö n s é g n e k, a m i l y e n b e n a n n a k e d d i g m é g n e m v o l t r e s z e. — A z U j I d ő k, a m e l y k ö z ö n s é g e t i l y e n é r t e k e s a j á n d e k k a l l e p i m e g, m i n t M a g y a r o r s z á g l e g k i t ű n ő b b h e t i l a p j a a m ű g y i s r á s z o l y á l t a k ö z ö n s é g s z e r e t e t t e. M i n d e n e g y e s s z a m a t e l e v a n a l e g é r d e k e s e b b i r o d a l m i u j d o n s á g o k k a l. E b b e n a m o s t k e z d ő d ő f e l é v b e n r e g é n y t k ö z ű l V á r a d i A u t a l t ó l, f r a n c z i a r e g é n y t a n a g y h í r ű G y p - t ő l, n a g y o b b e l b e s z é l é s t B r ő d y S a n d o r t ó l, a l a p f ő m u n k a t á r s á t ó l. H e r c z e g F e r e n c z, a s z e r k e s z t ő e s M i k s á t h K á l m á n s z i n t é n é r d e k e s k ö z l e m é n y e k k e l g y a r a p i t j á k a z U j I d ő k e t e b b e n a f e l é v b e n i s. A l e g n e v e s e b b m a g y a r é s k ü l f ö l d i m ű v é s z e k f i n o m k é p e k e t é s s z ö v e g r a j z o k a t a d t a k a s z e r k e s z t ő é g r e n d e l k e z é s e r e. A z U j I d ő k k i a d ó h i v a t a l a (B p e s t A n d r á s y u t 1 0.) k é r é s r e i n g y e n k ü l d m u t a t r á n y s z á m o t. E l ő f i z e t é s i á r a f e l é v e 4, n e g y e d é v r e 2 f r t.

KÖZGAZDASÁG.

Mezőhegyes.

Debreczen, július 15.

Országos gazdasági érdekeket tekintve nem először van szó lapunkban M. hegyesről és méltán, — mivel alig képzelhetünk gazda-embert, aki eziránt a mezőgazdasági nagyszabású telep iránt ne érdeklődne és ha a magyar mezőgazdasági irodalom oly gazdag volna, mint a francia, német vagy angol, bizonyára többszörösen jelent volna már kimerítő ismertése annak a telepnek, mely hivatala a mezőgazdasági kulturát istápolni és terjeszteti.

Sajnos, hogy ennek a feladatnak csak egyoldalulag felelhet meg a birtok, minthogy kisgazdáink ismereteit habár akarhányszor megnézik is, csupán olyképp gyarapíthatja, hogy az állattenyésztést nagy arányokban mintaszereuen tünteti fel.

Nagy uradalmaink direkte vehetnek mintakezelés tekintetében példát Mezőhegyesről, jóllehet a luxuriózusabb kísérletezést illetőleg sohasem közelíthetik meg, minthogy a magánérdek akkora áldozatokat sohasem fog önzetlen odaadással létrehozhatni, s éppen ez a körülmény az egész visszamarasztalója a mi kis gazdáink haladásának és ismeret-gyarapításának. Minden egyes uradalom mintegy 16 hektár vagyis körülbelül 20 ezer katasztrális hold, négy főgazdasági kerületre felosztva.

Több mint száz esztendő óta kincstári birtok, amelyet még II-ik József császár alapított. A ménesé fajta négy főtörzsre verődik vissza u. m. gidrán, kis nonius és furioso, nordstar. A ménesekben levő lovak száma meghaladja az 1900-at, melyek közül majdnem 500 darab anyakancza. A lovakon kívül az állattenyésztés többi ága is kiválóképp van képviselve u. m. a marha-tenyész-

tés és sertés darabbal k... tovább ten... kezelésük... hogy a bi... nem lehet... helyen vol... zese által... való teljes... Van... cukorfinon... szeszgyár... negyven k... fenn a m... pedig ide... kifele veze... lett volna... tén t n

(páronk... 53-54 k... 260 kilog... könnyű... sulyban)

napián v... hónap 6... hónap 7... 1897 jú... készletbe... ranyzata

miniszter... vásárról... beszünelt... lehet sert...

tés és sertés-nevelés, a juhászai 15—16 ezer darabbal képviselve. Marhákat és sertéseket tovább tenyésztés céljaira ad el az uradalom, kezelésük és tartásuk mintaszerű, sajnálom, hogy a birkatenyésztésről tudomást szerezni nem lehetett. Ugy vélem, nagyon alkalmas helyen volna Mezőhegyes a fajjuhok kerezte-zése által való tenyésztésére és az alföldön való terjesztésére.

Van az uradalomban egy cukorgyár és cukorfinomító, egy gőzmalom, hét gazdasági szeszgyár és szeszfinomító. A közlekedésre negyven kilométer hosszúságú vasut tartatik fenn a mely állandó, tíz kilométernyi vasútja pedig ide oda hordozható. Telefon hálózata kifelé vezet a központból. Amit legelőbb kellett volna említenünk, van az uradalom területén **ő t n é p i s k o l a** is.

Bernátsky János.

Sertésvásár.

július 14

Kőbányai sertéspiacz. Szerbiai: Nehéz (páronkint 320 kilogrammon feüli sulyban) 53—54 krajczárig, közép (páronkint 250—260 kilogramm sulyban) 54—55 krajczárig könnyü (páronkint 220 kilogrammig terjedő sulyban) 53—54 krajc árig.

Sertéslétszám: 1897. évi július 6-ik napján volt készlet 31850 darab, 1897 július hónap 6-ik felhajtattott 646 drb, 1897 július hónap 7-ik napján elszállított 580 drb, 1897 július hónap 7-ik napjára maradt készlethen 31916 drb. A hizott sertés üzlet-rányzata változatlan.

Sertés-konsumvásár. A földművelési miniszter a sertéseknek a budapesti sertéskonsum vásárról a vidékre való szállítását rendelet útján beszüntette. A vidékre ezután csak Kőbányáról lehet sertéseket szállítani.

Budapesti gabonatözsde.

július 14

A készárúüzlet hivatalos árjegyzései akövetkezők:

B u n a	kilós	Ar 100 klg.	kilós	Ar 100 klg
Bánsági	76	8.90 - 9.15	80	9.55 - 9.6
"	77	9.25 - 9.35	81	9.55 - 9.65
"	78	9.35 - 9.40	82	—
Tiszavidéki	79	9.45 - 9.50	—	9.60 - 9.65
"	76	9.05 - 9.35	80	—
"	77	9.05 - 9.45	81	9.65 - 9.7
Pestvidéki	78	9.45 - 9.50	82	9.65 - 9.6
"	79	9.50 - 9.60	—	—
"	79	9.10 - 9.65	80	—
Fehérmegyei	76	9.35 - 9.40	81	—
"	78	9.40 - 9.45	82	9.60 - 9.65
"	79	9.50 - 9.55	—	9.65 - 9.60
Bácskai	76	9.20 - 9.30	80	—
"	77	9.85 - 9.40	81	9.60 - 9.65
"	78	9.40 - 9.45	82	9.60 - 9.70
Északi magy	79	—	80	—
"	78	—	81	—
"	79	—	80	—

	Min. hekt.-ben	Ar kilogram
Rozs elsőrendü	70—72	7.0 7.25
" másodikrendü	—	7.10 7.15
Arpa takarmánynak	60—62	5.00 5.35
" égetni való	62—64	5.65 6.15
" sertőzdei	64—66	4.35 4.05
Zab	39—41	4.25 3.95
Tengeri bánsági	—	4.10 4.30
" más nemü	—	3.35 3.90
Repeze bánsági	—	3.20 4.50

CSARNOK.

A prágai ghetto-ból.

— Kohn S. zsidó történetei. —

Fordította: ifj. **Móricz Pál.**

Egyedül jogosított magyar fordítás.

A csipkekereskedő.

ELSŐ FEJEZET. 25.

— No a férfiak koponyája mégis csak vashól és aczélból van! mondta Kele Neusladtl, látszólag egész elragadtatva. Mi asszonyok bizony reá nem jöttünk volna! Bresnitz természetesen szívesen fogadta

ezen reá oly hizelgő megbízatást, már csak azért is, hogy nevelt leányának oly nagy szolgálatot tehetett.

E közben a háziasszony a kávéval és süteményekkel szolgált a vendégeknek. És az asszonykák miután jól beozsonnáztak, újból hozzá ültek a játékhöz.

A „scholder“ ezuttal is néhány forintra rugott. A háziasszony ebből fedezte a vendégeskedés költségeit. És az akkori idők szokása szerint nem csak a szegényebbek, hanem a leggazdagabb asszonyok is elfogadták azt.

MÁSODIK FEJEZET.

Kele Luckának nehéz kö esett le a szívéből. Hisz nagybátyja régi, tapasztalt, okos ember volt. A becsülete is moesoktalan, teljesen megbízható. És habár az effajta árucikk-ek ismeretében nem is volt egészen szakavatott, de mivel előrelátó, óvatos üzlet ember volt, ez is sokat pótolta nála. És viszont az a németalföldi gyáros is, Merian Viktor, kítől a portékáit rendszerint vásárolta, igen szolid üzletember volt. Csakis szolid portékákkal szolgált és az árakra nézve sem fortélyoskodott. Különben is oly állandó volt az üzleti összeköttetésük, hogy a nagybátyjára, ha még oly okos, ügyes ember nem lett volna is, akkor is minden veszélyeztetés nélkül bízhatta — ily körülmények között a vagyonát.

Ugy határozták, hogy Bresnitz a legközelebbi kedden fog elindulni, mely a bibliában is, a teremtés történetében, a szerencsés, jó napok közé van sorolva. És hozzá kezdtek az uti készülődésekhez, melyekről a tisztelt olvasónak még halavány fogalma sem lehet. — Akkortájt Prágából Lipeseig ép annyi napig tartott a esigazszerü utazás, mint ma a mennyi órát igénybe vesz. És mivel egy nap akkor is huszonnégy órából állott, az utazás is ép huszonnégyeszer volt hosszabb, mint ma. — És szögyennel bár, de beismerjük, hogy ez érthetetlen lassuságnak okát adni nem tudjuk. Vasut, az bizonyos, hogy akkor még nem volt, hogy az utak is elég rossz karban voltak, de bárki bármit is mondjon, ama meggyőződésünkötöl még sem tántoríthat el, hogy abban az időben a lovaknak valami különös nagy tehetségük volt a lustalkodáshoz, hogy egy ilyen utban is nyolez hosszú napig elődöngtek. Hogy vajjon az 1764-ik évben Prága és Lipese között már volt-e rendes posta kocsis közlekedés, az biztosan nem tudható, bárha számos körülmények is bizonyítanak mellette? Hanem a rendes kereskedők ez időtájt mindig tulajdon, bérelt kocsikban utaztak a lipesei vásárra. Mindenekelőtt három utitársról kellett gondoskodni az utasnak és pedig, hogy mind hitsorsosok legyenek, kik vele egy napon utazzanak tovább s egy idő ig maradjanak a vásárban is. Midőn aztán már így az utitársaság össze verődött, egy „Schaffer“ röl kellett gondoskodniok — mert a ghetto-ban erre egész külön kereseti ág fejlődött, aki aztán gondoskodott kényelmes kocsiról, erős lovakról s megbízható kocsisról, a kivel szemben a következők lettek kikötte:

Először, hogy a zsidóknak ne legyen el-lensége, mert már ilyfajta gonosz emberek számos csintalanságot, kellemetlenséget szer-ztek zsidó utasaiknak.

Továbbá meg kellett fogadnia, hogy az él-vezetekben tartózkodó lesz, különösen hogy az ital-tól fog tartózkodni, mert megtörtént egyik fuvaros-sal, hogy kocsiját a nyílt, egyenes utczán fel-düttette és pedig fényes nappal, miközben az utasok orrukat betörték, arczukat megse-

* Sáfár, fuvarszerző.

bezték, a fogukat kiütötték, sőt egynegyedik egész félbát kiejtett a kocsiból, melylyel aztán egy köbor falusi kutya menten elszaladt.

Harmadszor a verekedő, duhaj természetü kocsis sem kellett. Mert egyikkel megtörtént, hogy még a hazai földön, a szász határon a korecsmában úgy összeverekedett, hogy miután bevorték a fejét, öt napig félholtan hevert a nyomorult faluban. A mely idő alatt a hazul-ról hozott elemózsiát is teljesen felélték az utasok, kik mivel kóser kosztot itt nem kap-hattak, kénytelenek voltak napokig böjtölni, sőt mi több, a költséges, drága utazást is hiába tették meg, mivel öt nappal megkésve értek Lipesebe, mikorra már a vásár oszlofélben volt s az áruházak jobbadán ki voltak ürítve.

Negyedszer azt is határozottan megkö-vetelték a kocsistól, hogy a gyöngébb nemnek se legyen tulságig nagy tisztelője. Mert ép egy ily Don Juen kocsissal történt meg, hogy éj-szakára egy szász faluban megszállván, a ko-csis a szép korecsmárosnéval viszonyt kötött, minek aztán az lett a vége, hogy a féltékeny korecsmáros néhány paraszttal úgy elverte a kocsist, hogy napokig az ágyban istáptolták, az utasok pedig így szinte kénytelenek voltak vele várni.

Ötödször arról is hitet kellett tenni, hogy az egész Prága—Lipesei uton nem tartozik egy korecsmárosnak sem, mert az is igen gyakori volt a prágai vásáros utazók kalandjai között, hogy egy-egy ilyen korecsmáros a kocsisnak ko-csiját s lovát vissza tartotta, mivel a derék fuvaros annak idején valamelyes korecsmai költségével megugrott volt, úgy hogy aztán csak az utazók nagy vitája s pénz áldozatai után engedte szabad útjára az érdemes kocsist.

Folyt. köv.

Debreczen szab. kir. város Tanácsától.

ad. 6 37.
1897.

Hirdetmény.

Debreczen szab. kir. város tanácsa részéről közhírré tételik, hogy a város erdősegeiben termelt s a város epreskerti faraktárában készletben levő 5600 da-rab mintegy 3000 m³ 3. 4. 6. 8. 10 m. hosszúságú ipari célokra alkalmas göm-bölyü tölgy mü fa, továbbá öt éven át a városnak vágás alá kerülő erdősegei-ben hasonló célra termelendő évenkénti 5—7. ezer m³ gömbölyü tölgy fa 35. 45. 46. 55. 56. 65. 70 czmig való mell. magasságban vett mértékkel 3 métertől fölfelé való hosszúságban zárt ajánlati verseny tárgyalás útján eladatni elhatá-roztatván, felhivatnak venni szándéko-zók, hogy zártajánlataikat, melyhez a városi házipénztárnál előre leteendő 2000 frt bánatpénz letéti elismervénye is csatolandó f. 1897. augusztus 15-ig déli 11 óráig a polgármesteri hivatalnál nyujtsák be, később beérkezett ajánlatok figyelembe nem vételnek.

A részletes feltételek a város szám-vevői hivatalánál megtekinthetők.

Debreczen, 1897. július 3.

Városi tanács.

A M. KIR. ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRÁNAK Vezérügynöksége

Budapest, Váci-körút 32. sz. a.

Ajánlja a m. kir. államvasutak gépgyárában készült gőzcseplőgarnitúráit, ipari czélokra alkalmas „Compound“ lokomobíljait, teljesen vasból készült szalmakazalozó gépeit, gőz-kukoriczamorzsolót, Stibor-féle körfűrészeit, kaszáló és aratógépeit,

továbbá **SCHLIK-féle ekéit, vetőgépeit, boronáit és egyéb gazdasági gépeit.**

A Fairbanks féle mérleggyár kizárólagos képviselője.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Egyedüli eladás DEBRECZENBEN:

Bauer és Társa
cégnél

H.-Nánáson

a piac téren, egészen új épületben igen szép, nagy forgalmu helyen

☛ egy bolthelyiség ☛

lakással együtt, mindenféle üzletnek igen alkalmas, egy vagy több évre

bérbe kiadó!

Értekezhetni

Koócs Gábor

kerékgyártó mesternél,

H.-Nánáson, a Szentmihályi uton.

Szomorú — de igaz,

hogy öltözékünkre nagyobb gondot fordítunk, mint egészségünkre. Ha ruháinkon a legparányibb szakadékok észlelünk sietünk az legott eltüntetni, nehogy nagyobbodjanak, de ha ez testi egészségünkön az eset, számla se veszünk. Egy kis köhögés, fájás, emésztési zavarok stb. mit tesz az? Úgyet se vetünk rá. Hat ez vétkes könnyelműség, mely később keservesen megbosszulja magát rajtunk, mert valaminek a kis szakadékból nagy lesz, ép úgy a kis bajból nagy baj keletkezik, ha kellő intézkedés nincsen kéznél. — **A legtöbb betegség kútforrása a gyomor rendetlen működése amit — idejekorán használva. Egger kellemes ízű Sodapasztillája csakhamar beszüntett (1 doboz ára 30 kr.) A tüdő, torok és mellbajok, köhögés, rekedtséggel s olnyalkásodással kezdődnek — Egger kitűnő ízű Mellpasztillája megóv bennünket a bajtól teljes biztossággal. (1 doboz 50 és 1 ft. Próbadoboz 25 kr.) — Minden gyógyszerárban kaphatók. Főraktár: Nádorgyógyásztár.**

(Dr. Egger Leó és Egger J.)

Budapest, Váci-körút 17.

Sztojikai ásványvíz

városunkban a legolcsóbb és legjobb üdítő ital, **kitűnő borvíz, egészséges és kellemes; gyomorbetegségekben páratlan csoda hatással bír.** — Orvosi tekintélyek által különösen ajánlva

☛ friss töltésben megérkezett ☛

Ezen ásványvíz a legújabb vízemelő és töltőgépekkel töltetik, a levegőnek tökéletes kizárásával, miért is mindenki, ki ezen friss töltésű ásványvízzel él; tényleg ugyanazon kellemes szénsavgyöngyöktől buzogó kristálytisztá vizet kapja, mint a hogy az a forrásból előtör. —

1 láda 40 drb. 1/2 lit. üveg 4.20 kr. — a láda és üvegek 1.50 krért vissza vétetnek.

Kapható:

KONTSEK GÉZA

fűszer üzletében

Debreczen, Kossuth-utoza,

valamint a legtöbb vendéglőben.

„MARGIT“

GYÓGYFORRÁS,

„MAGYAR SELTERS“

Vegyelemezve a budapesti m. kir. egyetemen. Szerencsés vegyi összetétele, kevés szabad, de gazdag, félig kötött szénsavtartalmával kiváló hatásának bizonyult, különösen **tüdőbántalmaknál**, a hol a szabad szénsav csekélyebb jelenléte megóvja a beteget a káros, sőt veszedelmes izgatástól, ellenben a félig kötött szénsav gazdagsága a gyógyhatású alkotórészeknek a beteg testrészekbe való gyors és biztos felvételét eszközi. Ezen tulajdonságának köszönheti a Margit-forrás azon kiváló előnyét is, hogy a hol szabad szénsavtartalomban erősebb ásványvizek, mint a **seltersi, gleicherbergi, tüdőbajokban**, különösen **tüdővérzés**knél már nem alkalmazhatók, a Margit-forrás itt is a legjobb hatás mellett folyton használtatik.

A tüdőbetegek klimatikus gyógyintézeiben, különösen a leglátogatottabb **Görbeesdorffban** a Margit-víz otthonossá vált. — Orvosi tekintélyeink Budapestén: dr. Korányi, dr. Gebhardt, dr. Navratil, dr. Poór, dr. Kéty, dr. Barbás; Bécsben: dr. Bamberger, dr. Duschek, stb. a legjobb eredménnyel alkalmazzák a **légző-, emésztő- és húgyszervek** általános hurutos bántalmáinál.

☛ Mint ivóvíz ☛

präservatív gyógyszernek bizonyult a **kolera** megbetegedés ellen,

borral használva a legegészségesebb ital!

Kizárólagos
főraktár

Édeskuty L.

ca. és k. és szerb
k. udv. ásványvíz-
szállítónál,
Budapest.

Ugyszintén kapható minden gyógyszerárban, fűszerkereskedésben és vendéglőkben.